

DATOS IDENTIFICATIVOS

Socioloxía do traballo

Materia	Socioloxía do traballo			
Código	O04G020V01905			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Trabada Crende, José Elías			
Profesorado	Trabada Crende, José Elías			
Correo-e	xose.elias.trabada.crende@uvigo.gal			
Web	http://http://webdep11.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Teorías e análises sociolóxicas do traballo, dos procesos, actores e das relacións sociais responsables da produción, comercialización e distribución de bens e servizos na sociedade, cunha perspectiva histórico-económica.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código		
B1	Capacidade de análise e síntese	
B2	Pensamento crítico e autocrítico	
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita	
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación	
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo	
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos	
D4	Compromiso ético no traballo	
D5	Motivación pola calidade e mellora continua	

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Comprender a importancia da necesidade do traballo en equipo favorecendo as exposicións escritas e orais dos alumnos.	B1	D3
	B2	D4
	B5	D5
	B8	
	B9	
Identificar os problemas no ámbito laboral da sociedade moderna co obxectivo de lograr unha transformación e unha mellora social.	B1	D3
	B2	D5
	B5	
	B8	
Potenciar a análise e o traballo crítico mediante o coñecemento das distintas teorías sociolóxicas que leven a unha mellora e a un compromiso ético coa sociedade.	B2	D3
		D4
		D5
Determinar a importancia da socioloxía como unha ferramenta fundamental para o desenvolvemento da sociedade.	B1	D3
	B2	D4
	B5	D5
	B8	
	B9	

Contidos

Tema	
Tema 1: Introducción á socioloxía do traballo.	- O enfoque sociolóxico sobre o traballo. - Achegas dos clásicos.
Tema 2: O sistema fábrica.	- Proceso de transición dende o artesanado ao capitalismo industrial. - As fábricas: aumento da división técnica do traballo, da dirección-organización e control empresarial e da disciplina do traballo.
Tema 3: O fordismo.	- O taylorismo: a 'organización científica do traballo'. - Sistema de produción en masa ou en serie. - Norma social do consumo obreiro de masas. - Estado do benestar. - Sloanismo: o fordismo flexible. - Crise do fordismo.
Tema 4: O posfordismo e a globalización.	- Especialización flexible. - Toyotismo: produción lixeira ou axustada. - Sistema de produción reflexivo. - Globalización, flexibilidade, desregulación e sociedade do risco. - Cidades globais e precariado.
Tema 5: Teorías sobre o Mercado de Traballo.	- Neoclásica. - Capital Humano. - Institucionalistas. - Segmentación. - Crítica.
Tema 6: Análise sociolóxica do Mercado de Traballo.	- Conceptos, indicadores e fontes estatísticas. - Flexibilidade e desregulación, polarización e dualización, vulnerabilidade, precariedade e exclusión. - Desigualdades e segregacións segundo xénero (horizontais e verticais). A "dobre presenza" das mulleres no traballo de coidados e no emprego. - Traballores estranxeiros: etnificación, precariedade e explotación laboral.
Tema 7: Tendencias actuais e debates sobre o futuro do traballo humano.	- Globalización, cambios tecnolóxicos e flexibilización. - Novas formas do emprego. - Robotización e automatización, 'economía gig', teletraballo e emprego verde. - O fin do traballo?.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	15	0	15
Lección maxistral	28	0	28
Traballo	5	36	41
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	60	62
Presentación	1	1	2
Debate	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Resolución de exercicios individualmete ou en grupo, que tamén poden ter o formato de debate, baixo a supervisión do docente.
	Tamén se titorizará o traballo de investigación cun seguimento dos pasos e tarefas necesarias.
Lección maxistral	Exposición dos contidos conceptuais e teóricos da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Resposta ás dúbidas xurdidas na exposición de conceptos e teorías da materia, considerando a participación e o debate do alumnado.
Resolución de problemas	Atención á resolución de cuestións e dúbidas suscitados polos exercicios e debates propostos polo docente.
Probas	Descrición
Traballo	Atención e aclaración das preguntas e dúbidas que supón a elaboración do traballo individual, ou de grupo, que determine o docente. Seguimento e titorización dos traballos.

Exame de preguntas de desenvolvemento	Atención e aclaración das preguntas e dúbidas do alumnado sobre o exame.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o profesorado e o grupo de estudantes dos resultados do traballo de investigación. Se levará a cabo en equipo, aunque excepcionalmente poderá ser un traballo individual pero previamente acordado co profesorado.
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no desenvolvemento e resultado do traballo de investigación, exercicio ou problema enunciado previamente nunha sesión maxistral.

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Traballo	Elaboración dun traballo de investigación sobre os contidos da materia. O/A docente responsable supervisará a elección do tema e a metodoloxía a utilizar. O desenvolvemento do traballo e o informe final que se deberá entregar realizarase en equipo (máximo de tres persoas). Se o/a alumno/a non pode facelo en equipo, terá a posibilidade de elaborar o traballo de investigación de maneira individual, pero terá que comunicarllo previamente ao profesor/a.	40	B1 B2 B5	D3 D4 D5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba de avaliación das competencias adquiridas que combinará preguntas tipo test, sobre conceptos teóricos, con preguntas de desenvolvemento sobre un tema ou subtema da materia.	40	B1 B2 B5 B8 B9	D3 D4 D5
Presentación	Exposición na aula e ante os compañeir@s do traballo de investigación. Se valorará a sistematización da información, a claridade expositiva, o uso de TICs e a capacidade didáctica de transmisión de contidos.	10	B1 B2 B5 B8 B9	D3 D4 D5
Debate	Debates e discusión ordenadas na aula en torno as temáticas tratadas durante o curso.	10	B1 B2 B5 B8 B9	D3 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado da modalidade Presencial terá que asistir polo menos ao 75% das clases para ser avaliado nesta modalidade. Será necesario obter polo menos un 4 sobre 10 puntos en cada un dos dous tipos principais de avaliación: no exame (parte teórica) e no traballo de investigación (parte práctica). É dicir, mínimo de 4 puntos na avaliación do exame (parte teórica) e un mínimo de 4 puntos na avaliación do traballo de investigación (parte práctica), para poder sumar as notas dos dous tipos de avaliación e así establecer a nota final da materia (que incluírá as notas da presentación e da participación nos debates). Se se aprobase só unha parte e entre as dúas partes non se sumase o aprobado, gardarase a nota da parte aprobada para a 2ª oportunidade-convocatoria de xullo, onde o alumnado terá que facer un exame sobre a parte non aprobada (preguntas de contido teórico ou práctico da materia, dependendo da parte da materia a recuperar).

O alumnado Non Presencial, que non acuda ás clases da materia, ten dereito a exame nas datas das convocatorias oficiais; o exame suporá o 100% da cualificación. O alumnado da modalidade Non Presencial deberá examinarse na data oficial do exame mediante unha proba escrita de preguntas que terá dúas partes diferenciadas: a) preguntas sobre o contido teórico (tipo test e de desenvolvemento) e b) preguntas sobre a parte práctica de metodoloxía e formulación dun traballo de investigación.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación, aprobada pola Xunta de Centro para o curso 2023-2024. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Köhler, H.-D. y Martín, A., **Manual de la sociología del trabajo y de las relaciones laborales**, Delta, Publicaciones Universitarias, 2010

Santos, J.A., **Sociología del Trabajo**, Tirant lo Blanch, 1995

Bibliografía Complementaria

Aglietta, A. ... [et al.], **Rupturas de un sistema económico.**, Blume, 1981

- Aglietta, M., **Regulación y crisis del capitalismo.**, Siglo XXI, 1979
- Beck, U., **La sociedad del riesgo: hacia una nueva modernidad.**, Paidós, 2006
- Beck, U., **Un nuevo mundo feliz: la precariedad del trabajo en la era de la globalización.**, Paidós, 2000
- Borderías, C.; Carrasco, C.; Alemany, C. (comp.), **Las Mujeres y el trabajo : rupturas conceptuales**, Icaria, 1994
- Braverman, H., **Trabajo y capital monopolista. La degradación del trabajo en el siglo XX.**, Ed. Nuestro Tiempo,
- Bauman, Z., **La globalización: consecuencias humanas.**, Fondo de Cultura Económica, 1999
- Castel, R., **La metamorfosis de la cuestión social: una crónica del salariado**, 1ª, Paidós, 2004
- Castells, M., **La sociedad red.**, Alianza Editorial, 2000
- Castillo, J.J., **La soledad del trabajador globalizado. Memoria, presente y futuro.**, Los libros de La Catarata, 2010
- Castillo, Juan José, **¿De qué postfordismo me hablas? Más sobre reorganización productiva y organización del trabajo**, n. 21, pp. 49-78, Sociología del Trabajo, primavera de 1994
- Coriat, B., **El taller y el cronómetro. Ensayo sobre el taylorismo, el fordismo y la producción en masa.**, Siglo XXI, 1982
- Durán, Mª.A., **Las cuentas del cuidado**, Vol. 20, Nº 58, pp. 57-89, Revista española de control externo, 2018
- Durán, Mª.A., **El trabajo no remunerado en la economía global.**, Fundación BBVA, 2012
- Frayne, D., **El rechazo del trabajo. Teoría y práctica de la resistencia al trabajo.**, Akal, 2017
- Goetz, A., **Crítica de la división del trabajo.**, Laia, 1977
- Harvey, D., **Guía de El Capital de Marx. Libro primero.**, Akal, 2014
- Hidalgo, M., **El empleo del futuro. Un análisis del impacto de las nuevas tecnologías en el mercado laboral.**, Akal, 2018
- Lipietz, A., **El posfordismo y sus espacios. Las relaciones capital-trabajo en el mundo.**, Piette del Conicet, 1994
- Migueluez, F. y Prieto, C. (dir.), **Las relaciones de empleo en España.**, Siglo XXI, 1999
- Offe, C., **La sociedad del trabajo.**, Alianza Univ., 1992
- Piore, M. y Sabel, C., **La segunda ruptura industrial.**, Alianza Univ., 1990
- Rifkin, J., **El fin del trabajo.**, Paidós, 1996
- Santos A.; Muñoz D.; Poveda M., **Trabajo y Empleo: Tendencias Sociales Recientes**, 1ª, Tirant lo Blanch, 2018
- Sennett, R., **La corrosión del carácter. Las consecuencias personales del trabajo en el nuevo capitalismo.**, Anagrama, 2000
- Standing, G., **El precariado. Una nueva clase social.**, Ediciones de Pasado y Presente SL., 2013
- Taylor, F.W., **Management científico.**, Oikos-Tau, 1970
- Womack, J., Jones, D.T. y Roos, D., **La máquina que cambió el mundo.**, Profit Editorial, 2017

Recomendaciones
